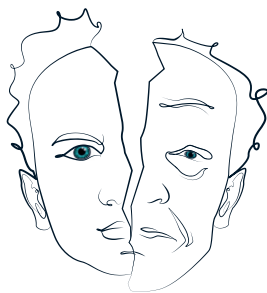

МАРИНА ЧАЙКА

NAMELESS

БЕЗІМЕННИЙ

ПОВІСТЬ

Київ

УДК 821.161.2
Ч12

Чайка Марина

Ч12 Nameless / безіменний : повість. Київ : Видавництво Ліра-К, 2023. 120 с.
ISBN 978-617-520-464-1

Це могла б бути звичайна зворушлива та надихаюча історія підлітка, який мріє про успішне спортивне майбутнє, у якому рідний дідусь підтримує онука. Але ця розповідь про зовсім інший перебіг подій.

Напередодні дня народження Семена, помирає його дідусь, але хлопець все одно отримує від нього подарунок: хокейні ковзани, ключку та зошит. У зошитку описана історія порятунку дідуся у повоєнні 50-ті роки. Врятував його хлопець, імені якого, ще тоді юнак, не дізнався й називає Безіменним.

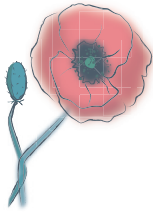
Ціла низка подій приводить до того, що Семен опиняється у минулому, не маючи жодних спогадів про своє життя. Він стає учасником дивних подій і від нього далі залежатиме майбутнє усієї його родини. Пройдіть усі випробування разом з хлопцем та дізнайтесь, чи вийде в нього повернути усе на свої місця?

УДК 821.161.2

ISBN 978-617-520-464-1

© Чайка М., 2023

© Видавництво Ліра-К, 2023

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Ця зворушлива історія трапилася в минулому, але ж вона постійно прагне в майбутнє.

Величезний змії зі стирчачими із роззявленої пащеки іклами, з очима, налитими злобою та ненавистю, виринає із водойми й швидко наближається. Плазуну судилося повзати на череві, але ж він стає на дибки...

Знов цей клятий змії і знов цей сон, як тягар смутку й болю...

Вже котру ніч поспіль Віктору Петровичу снівся той самий сон. Втомився його бачити, але ж сни не замовляють. Змії переслідує його уві сні з часів дитинства і завжди про щось віщує. Та цього разу Віктор Петрович здогадувався, яку звістку приніс гидотний плазун. Останнім часом він погано себе почував, біль в грудях непокоїв, тож розумів, що смерть уже на порозі. Він хотів встигнути розповісти своєму онукові Семену одну історію. Для нього це важило багато, бо саме ця історія бентежила все життя. Уже настав для неї час, а його час добігав кінця. Вже зовсім

скоро настане прийдешній 2011 рік, на який він чекав, і не лише він.

Віктор Петрович чи не вперше за останній час взяв до рук звичайну ручку та зошит, щоб записати цю історію.

Остання сторінка сповіді, останні хвилювання від спогадів та останній стук серця...

Життя закінчується.

Життя продовжується.

...Стрілки годинника з'єдналися на цифрі «12», і під урочисті вигуки «з Новим Роком!» розпочав свій відлік 2011 рік. Вітання, подарунки та сподівання, що прийдешній рік, який впевнено посів своє місце, буде більш вдалим.

Новорічний галас потроху вщухав. Дід Мороз та Снігурка, хитаючись, шкандибали по тротуару, ще десь лунали салюти й підігріта публіка доспівувала пісень. Люди напідпитку голосно сварилися й посиляли одне одного якнайдалі. Звичайне свято, яке буває, коли в житті людей нічого суттєвого не трапилось, все ті ж політичні сутички та змагання, все те ж прагнення кращого життя.

Семен стояв біля вікна, малював пальцем по склу й дивився, як кружляли сніжинки. З-за даху багатоповерхівки навпроти вилетів нічний птах і своїми рухами почав вимальовувати в нічному змерзломому небі загадкові пентаграми, ніби про щось попереджав. Лі-

хтарі відкидали довгасті тіні. Раптом увагу Семена привернув дивний хлопчик, котрий стояв у дворі під ліхтарем. Він озирався на всі боки, ніби не розумів, де він і як тут опинився, та мав вигляд, немов був з іншого століття й одягнений у якісь старі лахи. Семен пильно розглядав незнайомця, але той почав зникати, як зникає світанкова імла...

«І примариться ж таке», — позіхнув і пішов спати.

Перші два дні нового року пролетіли хутко, третє січня, і ще одне свято — уродини Семена.

Семен прокинувся раніше, ніж зазвичай. У повітрі витали чарівні пахощі яблучного пирога, який він обожнював та який пекла бабуся. На пирозі красувався напис із тіста: «3 Днем Народження!» — і цифра, яка щороку ставала більшою, — цього року — «10».

Семен потягнувся, позіхнув, широко розкривши рота. Він знав, що подарунки вже чекають на нього, й не помилився — у вітальні, під ялинкою красувалися строкаті пакунки. В одному був планшет. Семен підстрибнув від радощів — він хотів мати саме такий. В іншому пакунку були ковзани для хокею. До цього у Семена були звичайні легкі ковзани для катання. Грати в хокей у таких незручно: слабка бічна підтримка, та й черевик легко пробива-

ється шайбою. Семен хотів мати ковзани, як у справжніх хокеїстів: із полімерних матеріалів, з пластиковою колодкою, силовим ремінцем та кліпсами, з лезом із хромованої сталі. У хокейному лезі все зроблено для маневровості. Техніка катання на хокейних ковзанах — це радше техніка бігу по льоду, а не ковзання.

Єгор, батько Семена, щозими у дворі заливав ковзанку. Робив це так ретельно, що поверхню залитої ковзанки можна було порівняти хіба що з поверхнею дзеркала. Семен з батьком грали в хокей. Хлопчик мріяв стати відомим хокеїстом. У цьому його всіляко підтримував дідусь — Віктор Петрович, він і надихнув онука до хокею. Таким чином намагався втілити свою нездійсненну мрію. Він теж у дитинстві мріяв про великий хокей, але щось йому стало на заваді...

— Синку, вітаю тебе, любий! — почув Семен ніжний, ледь з хрипотою голос — це Альбіна, Семенова мати. Завжди зранку свіжа та причепурена, Альбіна витрачала багато часу та грошей на свою красу — для неї важило, як вона виглядає, боялася втратити увагу чоловіка до себе, а ще була блогеркою-ентузіасткою. Багато знімала щось на камеру телефона: то як вона вся причепурена готує смакоту для всієї родини (взагалі-то готувала не вона, а ба-

буся), то рекламувала модний одяг або демонструвала ефект від якихось масок та пілінгів.

Альбіна обійняла і розцілувала сина. Вона єдина в родині була проти хокею — вважала, що Семен має більше здібностей до танців.

— Мій любий онучок, з уродинами, — тихенько підійшла усміхнена бабуса.

Варвара Микитівна поралася на кухні, а коли почула голоси, прийшла до вітальні. Вона обійняла онука і дивилася на нього з любов'ю та ніжністю, потім посмикала за вуха. Долоні у неї теплі та м'які й пахли дуже смачно. Матусині руки завжди пахнули інакше — кремами і парфумами, тобто святом. А бабусині руки пахнули життям: пирогами, млинцями, котлетами.

— Ба, ти мені вуха розтягнеш, буду як гоблін, — пручався Семен, ніби від розміру його вух залежали події світового масштабу.

Альбіна з Варварою Микитівною усміхнулися. Семен радів подарункам, вітанням, радів сімейним святковим клопотам, своєму повільному «нічогонеробленню», та ще більш сподівався, що сьогодні обійдеться без сварок. Він терпіти не міг, коли батьки сварилися з будь-якого приводу, та нічого не міг вдіяти.

— Здається, пиріг горить, — Альбіна принюхалася до запахів, що долинали із кухні.

Варвара Микитівна схопилася за голову й подалася до кухні, слідом за нею побігла Альбіна, швидко вмикаючи камеру телефона, бо навіть таку подію, як підгорілий пиріг, треба зафільмувати й чекати на вподобайки від своїх фоловерів.

Семен з обожнюванням дивився услід найгарнішій матері та найдобрішій бабусі. Адже доброта у бабусі інколи перемикалася на суцільне жахіття, як перемикають канали телебачення. Десь у бабусі, чи то на бабусі, є потаємна кнопка, натиснувши на яку, починалося: «Семен те, Семен це, Семене, йди помий руки, надягни теплі штани (про штани вона й Альбіні завжди наказувала), не шморгай, не чавкай, не колупайся в носі», та ще багато чого «не можна». Семен іноді гадав — де ж та кнопка та як її вимкнути, а ліпше зламати. Хай бабуся хоч трохи поживе без свого «зроби те, не роби це».

Семен заглянув до кухні. Варвара Микитівна готувала стіл до сніданку. Розставляла посуд і розправляла складки на скатертині (власне, їх там і так не було), та в неї знов ввімкнулася кнопка Семеноваго неспокою:

— Вмийся, та будемо снідати, — сказала вона голосом, що не допускає заперечень.

Семен ніби не помітив, що бабуся «ввімкнулася».

— Ба, де тато?

— Поїхав у справах. Вигадує щось там до свята, — її очі багатообіцяюче заблищали, і вона ще хутчіше заходилася поратися по кухні.

Семен не квапився з умиванням, бо взагалі не любив цього робити, він повернувся до подарунків. Під пакувальним папером побачив ще один згорток, якого раніше не помітив. Розкрив і з подивом втупився на звичайний зошит. Гортаючи списані сторінки, впізнав дідушевий почерк.

Семен скучив за дідом, хотів побачити його ще раз хоч уві сні. Дідусь наказав Семену стати сильним, бо той був боязкуватим і ніколи не давав відсіч тим, хто його кривдив. Шкільні задираки відвішували потиличники Семену, обзивали шмарклею, відбирали гроші й навіть якось відібрали мобільник. Семен сказав батькам, що загубив телефон, але дід, немов мав рацію, одразу запитав, як Семен збирається повернути свою річ. Семен не мав відповіді на дідове запитання. Дід невдоволено хитав головою, розумів: щоб онуку позбутися кривдників, треба позбутися нерішучості та боязкості. Не допоміг і той факт, що школа, в якій навчався Семен, була вже друга — неприємності й тут наступали йому на п'яти. Невеликий на зріст, худорлявий, з тон-

кими рисами обличчя, зовні Семен більше був схожий на дівчисько або на янголятко.

Семен почав читати:

«Якщо ти це читаєш — то сьогодні у тебе уродини. Вітаю з першим круглим ювілеєм. Сподіваюся, ти станеш справжнім хокеїстом, та головне, щоб ти виріс доброю та порядною людиною.

Я хочу розповісти про випадок, який трапився зі мною, коли мені було стільки ж, скільки тобі зараз — десять років, і саме третього січня... Давно це було, але я все пам'ятаю, ніби це відбулося вчора. Ми жили в скрутний повоєнний час у країні, якої вже немає на мапі — Союзі Радянських Соціалістичних Республік. Але почну з початку. Батьків своїх я не пам'ятаю. Єдиною близькою людиною для мене була Ліда. Сестра і мама — в одній особі. Ліда часто розповідала, як знайшла мене. Тоді був 1941 рік. Село, в якому ми жили, окупували фашисти. Рятуючись втечею від німців, батьки поклали на віз свій небагатий скарб і попрямували в бік лісу. Та врятуватися не вийшло — наздогнали фашисти. Вони розстріляли батьків, але чомусь залишили малечу, тобто мене.

Ліда теж рятувалася втечею від німців. Почувши гул мотоциклів, сховалася в кущах. Вона бачила, як фашисти розстріляли моїх батьків, і чула дитячий плач. Коли фашисти

поїхали, підійшла до возу і побачила мене. Вона мене й виходила. Далі війну не пам'ятаю. Малим був. Знаю, що було суцужно. Спочатку ми жили в невеликому селищі, потім переїхали до Києва в надії знайти роботу й житло».

Семен почув, як за спиною схлипнула бабця.

— Дідусь перед смертю просив, щоб я передала тобі цього зошита саме сьогодні. Казав, це важливо, — якось загадково сказала Варвара Микитівна.

— Ти читала, що тут? — Семен погортав списані сторінки.

— Ні. Все не було часу. Але він просив, щоб ти обов'язково прочитай. Тільки зараз вмийся та гайда до столу. Сніданок холоне.

Але потім загадково додала:

— Я і так знаю, що було і що станеться... — і знов схлипнула.

Процедуру вмивання Семен вважав марно згаяним часом. Він довго налаштовував воду до потрібної температури. Намочив руки, підставив під струмінь вказівні пальці, спостерігаючи, як морщиться шкіра, потім потер ними очі. Вичавив на зубну щітку маленьку грудку зубної пасти, кілька разів пройшовся щіткою по зубах, відсorbнув води з крана — з умиванням покінчено. Семен вважав, що у вихідні та на канікулах можна взагалі не ка-

тувати себе цими тортурами. Причепурився і задоволений пішов до сніданку.

— Ма, куди тато подівся? — запитав Семен, намагаючись подолати ласий шматок пирога.

— Поїхав по сюрприз для тебе, — відповіла Альбіна, з посмішкою дивлячись на те, як Семен прицмокував, поїдаючи пиріг. — Жувати не забувай, не ковтай, наче качка, — наказала вона синові.

Семен покінчив зі сніданком, витер рота долонею, за що отримав два невдоволених погляди — мамин та бабусин, і побіг читати дідусевий зошит, щоб скоротати час до приїзду батька, та й кортіло дізнатися, про що хотів розповісти дідусь.

Почерк у діда рівний, лише іноді нерозбірливий. Відчувалося, що він хвилювався, згадуючи ту історію.

«Лідія влаштувалася на роботу на фабриці. Нам дали кімнату в гуртожитку. Життя поступово налагоджувалось. Я з нетерпінням чекав на зимові канікули. Тоді можна цілими днями грати з хлопцями в хокей. А що ще робити на зимових канікулах? Але після випадку, який стався зі мною і про який хочу розповісти, я закинув хокей. Більше ніколи не брав до рук ключку, не ставав на ковзани. Раніше я не був готовий розповісти тобі про цей випадок.

